

Cor Gout schrijft zelfportret in collages

door Thijs Kramer

'*De kleine prins* leerde me dat je je gewone waarneming van de dingen om je heen kunt uitbreiden en verrijken met jouw gedachten, vragen en fantasieën erover. En dat je de dingen zoals je ze ziet ook kunt vervangen door een beeld dat hen oproept (...)'. Aldus Cor Gout in zijn zeer fraai vormgegeven verhalenbundel 'Korenblauw'. Het is geïllustreerd met tekeningen van Hélène Penninga die mooi aansluiten op de sfeer die Gout in zijn verhalen oproept. In het betreffende stuk, 'Verhaal in een fles op zee', beschrijft hij gedetailleerd zijn herinnering aan het beroemde kinderboek van Saint-Exupéry. Maar in feite is het meer dan dat; het is een verslag van zijn omgang met dit boek door de jaren heen. Hij kreeg het dan ook in handen op een cruciaal moment in zijn leven, vlak na de vroege dood van zijn vader. Na het eerste vervreemdende droomverhaal is dat wat Gout in deze verhalen doet: op systematische wijze zijn (jeugd)herinneringen vastleggen. De vroegste dateren van de periode vlak na de oorlog. Zo beschrijft hij de aanwezigheid van de Duitse bezetters die in het Van Stolkpark is blijven hangen toen zij na 1945 ons land verlaten hadden. 'Ze waren gebleven, in en rond ons huis, de Duitsers, niet langer tastbaar, maar des te voelbaarder, van kamer naar kamer meedraaiend met de zon en dansend met de schaduwen, geworpen door de wuivende takken van de bomen. En, altijd gebleven, in mijn jongenskamer, de Duitse klerken en archivarissen, het meest aanwezig in mijn middelbareschooltijd, wanneer vrienden de bolle fles met jenever opendraaiden en zij er waren, het legerjasje los over de schouder, de hemdsmouwen tot aan de nazi-armband opgestroopt en het sigarettenpijpje schuin in de mond. Fout, die kamer, fout het huis, fout het park, goed fout. Fascinerend fout'. 'Gewone waarneming verrijken met jouw gedachten, vragen en fantasieën', het heeft Gout kennelijk tot op de dag van vandaag niet meer losgelaten.

Zelfportret

Het zijn bijna statische verhalen die Gout ons voorschotelt: weinig handeling, verhaallijn, of plot. Geen bloemen, geen toespraken zou ik er bijna aan willen toevoegen, want zodra Gout het verdriet om het verlies van zijn vader noemt, ontkom je er als lezer niet aan om alles in dat licht te lezen. De verhalen zijn

beschrijvingen van het leven toen de vader er nog was en toen hij er niet meer was. Alles in een nauwgezette, glasheldere stijl. Het gaat Gout niet om de emoties van toen (of nu na pakweg een halve eeuw). Het gaat hem erom hoe het toen was. En gaandeweg spelen de verhalen zich dichterbij het heden af. Ik ging de verhalen lezen als een registratie van een gemis. Dat gemis zelf is onkenbaar, het is enkel te vangen door te beschrijven wat er wel was en is. Ondanks de alledaagsheid en normaliteit hebben deze verhalen een bezwerend element. Ook hier gaat het om verdwijning, en om banale handelingen die tegelijkertijd rituelen zijn. 'Ik zorgde ervoor dat ik achter oom Jan bleef rijden, want zolang ik achter hem reed, was en bleef oom Jan oom Jan. Hem passeren en dan achterom kijken zou ons beiden duur komen te staan. Ik volgde mijn oom tot even voorbij de knik in de Kneuterdijk en zag vandaar hoe hij de trambaan volgde naar de Parkstraat, het rood van zijn colbertje nog even flakkerend zichtbaar door de bogen van de zuilengalerij op de hoek van beide straten. Toen verdween hij voorgoed uit het zicht'.

Cor Gout is een bijzondere Haagse auteur. Filosoof van huis uit, essayist, dichter en muzikant. Hij is een van de stuwende krachten achter het Haagse literaire tijdschrift *Extaze*. In zijn laatste stukken van deze bundel komen zijn schrijverschap en ook zijn werk voor dit tijdschrift ter sprake. Daarmee wordt dit boek een soort 'Zelfportret in collages', zoals de titel van een van de beste verhalen luidt.

Cor Gout. Korenblauw. Met tekeningen van H el ene Penninga . 152 blz. € 23,50, ISBN 978-90-6265-858-9

Bron: *Den Haag Centraal* (UITdekunst), vrijdag 28 november 2014